

Γράφει ο **Χρήστος Μανούκας**

Η τρομοκρατία τους είναι πιο βαθιά από το Ναι και το Όχι.

Το ίδιο θα πρέπει να είναι και η απάντηση μας.

Παρακολουθώντας της τελευταίες ημέρες τον βόθρο των καναλιών όπου μονότονα επαναλαμβάνεται η τρομοκρατία των αφεντικών, δεν μπορεί κανείς παρά να ανησυχεί στην απουσία σοβαρής και σταθερής απάντησης στα συγκεκριμένα που θέτουν. Γιατί αλίμονο αν η απάντηση στο ερώτημα “Θα κλείσουν οι τράπεζες”, “Θα κλείσουν τα μαγαζιά”, “Θα κλείσουν οι παραγωγικές μονάδες”, “Θα φύγουν οι επενδυτές” αφηθεί στα χέρια των ανθρώπων που ακόμη κι αν καλούν στο Όχι στο δημοψήφισμα απαντούν με τα ίδια κριτήρια, δηλαδή πως “Θα μείνουν ανοιχτά όλ’ αυτά” υπονοώντας με σαφήνεια πως θα μείνουν, όχι μόνο ανοιχτά, αλλά και στις ίδιες απάνθρωπες καπιταλιστικές σχέσεις που διέπουν την λειτουργία τους, που τσακίζουν τις ζωές μας.

Με αυτή την έννοια, στις προκλήσεις των αφεντικών ότι δεν μπορούμε να ζήσουμε, να τραφούμε, να καλύψουμε τις βασικές μας ανάγκες χωρίς αυτούς, χωρίς το κράτος τους, χωρίς τους υπερεθνικούς και εθνικούς θεσμούς τους, χωρίς τη βουλή και τη θέληση τους, χρειαζόμαστε σήμερα ένα συνεκτικό πρόγραμμα πάλης που να απαντάει ακριβώς απέναντι στο βασικό ερώτημα, όχι του δημοψηφίσματος, αλλά της εποχής μας. Χρειαζόμαστε σήμερα, λοιπόν, μια συνεκτική και σοβαρή, ρεαλιστική πρόταση ανάληψης της ευθύνης απέναντι στην εξαθλίωση και την ανεργία, από τις υποτελείς τάξεις, για τις ίδιες και μόνο γι’ αυτές.

Η απάντηση, προγραμματικά, μπορεί να συνοψίζεται στο εξής: Εάν δεν μπορείτε εσείς, αν δεν μπορείτε να ζήσετε χωρίς το ευρώ ή τη δραχμή σας, χωρίς τα χρηματιστήρια σας, χωρίς τις πιστωτικές σας κάρτες, χωρίς την ιδιοκτησία σας να αυγατίζει από τον μόχθο μας στους τραπεζικούς σας λογαριασμούς, χωρίς τις τράπεζες σας, τότε μπορούμε εμείς. Εμείς, οι υποτελείς τάξεις, τα στρώματα των ανέργων και των εργαζομένων, των μεταναστών και των ντόπιων, των φτωχών και των εξαθλιωμένων, μπορούμε και επιβάλλεται να απαλλοτριώσουμε όλες τις παραγωγικές δομές, το ρεύμα, την ενέργεια, το νερό, την υγεία,

τη παιδεία, τα τρόφιμα, τις επικοινωνίες, την ενημέρωση στο όνομα όλων αυτών που πλήττονται από την καπιταλιστική κρίση, στα χέρια αυτών των ιδίων που οι ανάγκες τους επιβάλλουν να πάρουν αυτόν τον πλούτο και να τον μετασχηματίσουν προς όφελος των συμφερόντων της κοινωνικής πλειοψηφίας. "Δεν μπορείτε εσείς, μπορούμε εμείς", λοιπόν, για μια νέα αρχή.

Τα καθήκοντα που εκπορεύονται από μια τέτοια προγραμματική πρόταση, είναι βαριά και δύσκολα, αλλά αναγκαία. Οφείλουμε, το σύνολο των ταξικών αγώνων, ακόμη κι όταν υπερασπίζονται όσα τελευταία "κεκτημένα" των παρελθόντων γενεών έχουν απομείνει, να στοχεύουν και να οδηγούν τους αγώνες στην κατάληψη των μέσων παραγωγής. Ακόμη και στον δίκαιο αγώνα για την υπεράσπιση του μισθού, των συμβάσεων, του ωραρίου, της ασφάλισης κτλ, οφείλουμε να καταδεικνύουμε ότι όσο παραμένουμε εξαρτημένοι μέσα στη μισθωτή σχέση εργασίας, όσο βασίζουμε την επιβίωση μας στην επιβίωση της εταιρείας ή του μηχανισμού που εργαζόμαστε, τόσο γινόμαστε ακόμη πιο ευάλωτοι στις διαθέσεις και στις επιλογές τους, τόσο χαντακώνουμε την όποια πιθανότητα πραγματικής ρήξης με τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής στην δυνατότητα επιβίωσης του, πάντα σε βάρος της δικής μας επιβίωσης, σε βάρος της ζωής μας.

Οφείλουμε ακόμη να ενισχύσουμε, σήμερα και όχι στο μακρινό αύριο, τις δομές αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας, τις ελάχιστες αλλά υπαρκτές δομές κατάληψης και αυτοδιαχείρισης, οφείλουμε να υπερασπιστούμε σαν κόρη οφθαλμού τα παραδείγματα αγώνα που βάζουν ένα βήμα ψηλότερα τον πήχη για όλους τους υπόλοιπους αγώνες. Όπως έγινε στη BIOME, έτσι και σε όλες τις επιχειρήσεις και βιομηχανίες που τα αφεντικά απειλούν με κλείσιμο, ιδιωτικοποίηση ή έχουν ήδη κλείσει, όπως πχ στη ΔΕΛΤΑ, στη ΔΩΔΩΝΗ, στη ΣΕΚΑΠ, στην ΕΛΒΟ, στους οργανισμούς ύδρευσης. Οφείλουμε να σπείρουμε τον σπόρο της αμφιβολίας για την ευημερία που υπόσχονται οι διάφορες πλευρές του κεφαλαίου, είτε μέσα είτε έξω από την ευρωζώνη. Οφείλουμε, αν πραγματικά εννοούμε αυτά που λέμε, να παλέψουμε να πειστεί ο κόσμος της εργασίας πως μπορούμε να ζήσουμε χωρίς αφεντικά και ότι μάλιστα αυτή η επιλογή είναι η μόνη ρεαλιστική πρόταση απέναντι σε όλα τα διλήμματα και τους εκφοβισμούς που το σύστημα πεισματικά προτάσσει.

Είναι αλήθεια ρεαλιστικό να περιμένουμε "ανάπτυξη" είτε ροζ είτε μπλε, όταν γνωρίζουν όλοι βαθιά μέσα τους πως η ανάπτυξη αυτή απαιτεί μισθούς Ινδοκίνας; Είναι αλήθεια ρεαλιστικό να στηρίζουμε επιλογές ανάκαμψης "της χώρας" όταν αυτή η ανάκαμψη περνάει μέσα από την εξαθλίωση εκατομμυρίων πληβείων; Είναι ρεαλιστικότερο μήπως να βάζουμε στην ίδια πρόταση τις "επενδύσεις που έρχονται" και τους μισθούς και την ασφάλιση μας, όταν κάθε νοήμων νους αντιλαμβάνεται ότι το κεφάλαιο επενδύει μόνο όταν μπορεί να είναι

κερδοφόρο από την υπερεκμετάλλευση της εργασίας μας; Ή μήπως είναι ρεαλιστικό να περιμένουμε την μείωση ή και την εξαφάνιση της ανεργίας την στιγμή που γνωρίζουμε όλοι ότι η δομική ανεργία είναι ο μόνος ασφαλής τρόπος για τα αφεντικά να κρατάνε τα κεφάλια μας κάτω και τους μισθούς κάτω από το όριο της επιβίωσης;

Ψεύδονται, λοιπόν, και αυταπατώνται οικτρά, όσοι τεμαχίζουν τον αγώνα μας και τον βάζουν στα σκαλοπάτια της θεωρίας των σταδίων. Αυτοί που “παίζουν με τις αντιθέσεις”, αλλά από την άλλη βάζουν στον πάγο τα αναγκαία βήματα αυτοοργάνωσης της τάξης μας μπροστά στο πιο σημαντικό της καθήκον. Που ακόμη και τώρα απαντούν “εθνικά και θεσμικά” με τα όπλα και τα επιχειρήματα του αντιπάλου, που μεταθέτουν τα ερωτήματα από την βάση της οικονομίας που εκεί έτσι κι αλλιώς βρίσκονται, σε ερωτήματα “διακρατικών σχέσεων”. Που βλέπουν το δέντρο της αποδέσμευσης από το υπερεθνικό κράτος της ΕΕ, αλλά χάνουν το δάσος της αποδέσμευσης από τα δεσμά του κεφαλαίου σε όλες τις πλευρές της κοινωνικής ζωής. Γιατί ακόμη κι αν δεχτούμε πως θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τις αντιφάσεις του ίδιου του συστήματος, τις αντιθέσεις μέσα στο αντίπαλο μπλοκ, θα πρέπει να κατανοήσουμε, πως αυτό απαιτεί πρώτα να υπάρξει συγκροτημένο και στα πόδια του, το δικό μας μπλοκ, η δική μας ταξική οργάνωση με δίχτυ ασφαλείας στις εξαθλίωση που πρέπει άμεσα να οικοδομήσουμε. Αυτό ακριβώς είναι που λείπει τόσο πολύ σήμερα. Ειδάλλως θα συντριβούμε κάτω από τις μυλόπετρες των αντιθέσεων τους.

Αν μάθαμε κάτι από τα διαβάσματα μας, την ιστορία και την επαναστατική θεωρία, είναι πως τα στάδια και τα μισά βήματα μπροστά συνοδεύονται συνήθως από πολλά βήματα προς τα πίσω. Αν θέλουμε να αξιοποιήσουμε την ιστορική εμπειρία, που δυστυχώς ή ευτυχώς είναι μεγάλη, ίσως θα έπρεπε να επαναλάβουμε τα λόγια ενός εμβληματικού κειμένου της θεωρίας μας: “πως δεν ντρεπόμαστε για τις προθέσεις μας” αλλά και πως “δεν έχουμε τίποτε να χάσουμε, παρά μόνο τις αλυσίδες μας”. Σήμερα είναι αναγκαίο όσο ποτέ, ένα μαζικό, πλατύ και αποφασισμένο εργατικό ρεύμα, κατάληψης των μέσων παραγωγής με σύνθημα την κατάληψη, την αντίσταση αλλά και την παραγωγή από εμάς για εμάς και την πλειοψηφία της κοινωνίας. Τώρα είναι η ώρα να μιλήσουμε για την κατάρρευση του συστήματος, οργανώνοντας παράλληλα όλες τις αναγκαίες δομές, ώστε η κατάρρευση αυτή να μην συμπαρασύρει τις υποτελείς τάξεις, αλλά αντιθέτως να ανοίξει τον δρόμο μιας άλλης κοινωνικής οργάνωσης. Αυτήν την κατάρρευση που τρέμουν σήμερα οι κυρίαρχοι, που την χρησιμοποιούν για να φοβίσουν τους πληβείους, για να τρομοκρατήσουν τους φτωχούς, τους ηλικιωμένους και τους νέους, εμείς δεν θα πρέπει να την φοβόμαστε. Το εργατικό και κοινωνικό κίνημα όχι μόνο δεν θα πρέπει να φοβηθεί αλλά αντιθέτως να πάρει αυτόν τον φόβο, τον φόβο για τα κλειστά supermarket, τον φόβο για τις κλειστές τράπεζες, τον φόβο

για τις κλειστές επιχειρήσεις, “να τον κάνει μαντήλι στο λαιμό” και να προχωρήσει μαζί του μέχρι τέλους σε μια αναμέτρηση που διαρκώς φαίνεται να πλησιάζει. Άλλωστε όπως έγραφαν και οι εργαζόμενοι της BIOME σε πρόσφατο πανό τους “ Δεν μας έχετε ανάγκη για να καταστραφείτε, δεν σας έχουμε ανάγκη για να σωθούμε”.

ΥΓ. Για όσους/ες διάβασαν αυτό το κείμενο με μόνη τους έγνοια τι θα ρίξω στην κάλπη την Κυριακή, να πω πως θα ψηφίσω Όχι με βαριά καρδιά και το μαχαίρι στο λαιμό. Βαριά καρδιά γιατί αυτό το Όχι το καρπώνεται, το ερμηνεύει και το διαμορφώνει αυτός που έβαλε το ερώτημα, γιατί δεν συνοδεύεται σήμερα κι όλες από έμπρακτες αγωνιστικές πρακτικές που να ξεκαθαρίζουν όλα τα παραπάνω πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, ασχέτως των αγνών προθέσεων πολλών φίλων και συναγωνιστών. Όμως δεν μπορώ να αγνοήσω πως στους σημερινούς αλλά και αυριανούς αγώνες μας, τους αγώνες της επιβίωσης απέναντι στην αδηφάγο ιδιοκτησία του κεφαλαίου, δεν θα δώσω άλλο ένα από τα χιλιάδες στρεβλά επιχειρήματα στους νοικοκυραίους και στο καθεστώς να μας κουνάν το δάχτυλο με μια καταστροφική υπερψήφιση του εθελοδουλικού Ναι. Αυτό το επιχείρημα είναι αρκετό να με πάει στην κάλπη μετά από περίπου μια δεκαετία. Από εκεί και πέρα όμως, πρέπει να μιλήσουν οι πράξεις.